

УДК 378.1:364

ГОРДЕЄВА Тетяна Євгеніївна,

викладач кафедри соціальної роботи та соціальної педагогіки

Черкаський національний університет імені

Богдана Хмельницького

e-mail: tanya.gricenko@mail.ru

СУЧАСНИЙ СТАН І ТЕНДЕНЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНІ

У статті проаналізовано сучасний стан і тенденції професійної підготовки майбутніх фахівців сфери соціального забезпечення. Серед проблем професійної підготовки таких фахівців в Україні виокремлено: труднощі в адаптації до умов професійної діяльності; низький рівень конкурентоспроможності майбутніх фахівців на ринку праці; недосконалість системи професійної підготовки майбутніх соціальних працівників; труднощі працевлаштування випускників спеціальності «соціальна робота» та ін. Значними тенденціями, на думку автора, є орієнтованість на компетентнісний підхід у процесі професійної підготовки соціальних працівників; інтеграція в Європейський освітній простір з урахуванням Національної рамки кваліфікацій; удосконалення стандарту професійної підготовки соціального працівника у вищих навчальних закладах; розширення мережі вищих навчальних закладів, де готують фахівців соціальної роботи та розширення спеціалізацій підготовки майбутнього фахівця у галузі соціального забезпечення; оптимізація методичної підготовки студентів; надання особливої уваги практичному складнику такої підготовки.

***Ключові слова:** професійна підготовка соціальних працівників; професійно-особистісне становлення соціального працівника; тенденції професійної підготовки соціального працівника; Національна рамка кваліфікації; якість професійної підготовки соціальних працівників.*

Постановка проблеми. На сучасному етапі суспільного розвитку вищу освіту розглядають як основний соціальний потенціал держави. Її стратегічною метою є підготовка фахівця, який оперативно реагуватиме на соціально-економічні зміни в суспільстві. Зважаючи на їх динамічність, розвиток технічного прогресу, появу нових сфер діяльності вища освіта ґрунтується на стратегіях розширення знань, удосконалення вмінь та компетенцій як в особистісній, так і в професійній сферах; потребує інтеграції вищої освіти з науковими дослідженнями, розвитку її інноваційного та випереджувального характеру, одержання якісної освіти. Нагальною стає потреба оптимізації працевлаштування випускників, подальшого розвитку студентоцентрованого навчання, мобільності студентів, викладачів і дослідників, формування гнучких траєкторій навчання та необхідність продовження такої діяльності.

Аналіз актуальних досліджень. Вимоги до організації професійної підготовки майбутніх фахівців у вищих навчальних закладах базуються на основних положеннях, зазначених: у Законі України «Про вищу освіту» (2014 р.) [1], «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» [2]; в Указі Президента України «Про національну доктрину розвитку освіти» [3]. Так, у Законі України «Про вищу освіту» №1556-VII від 01. 07. 2014 року [4] наголошено на нагальній необхідності щодо поєднання освіти з наукою та практичною діяльністю з метою підготовки конкурентоспроможного людського капіталу для високотехнологічного та інноваційного розвитку країни, самореалізації особистості, забезпечення потреб суспільства, ринку праці та держави у кваліфікованих фахівцях.

Низку проблем професійної підготовки майбутніх фахівців у сфері соціального забезпечення визначають Р. Вайнола [4], О. Карпенко [5], Т. Логвиненко [6], І. Мельничук [7], Л. Міщик [8], Р. Чубук [9]. Серед основних автори виокремлюють: структура підготовки соціальних працівників потребує наукового, методичного обґрунтування, переосмислення та обґрунтування набутого досвіду, який мають кафедри соціальної роботи; вивчення та трансформації в систему вітчизняної професійної підготовки зарубіжного досвіду; удосконалення Державного галузевого стандарту підготовки соціальних працівників; перегляду навчальних планів, які мають величезну кількість невеликих за обсягом навчальних дисциплін; теоретична спрямованість та відірваність від практичних проблем, які з'являються в соціумі; необхідний перегляд переліку практик під час навчання студентів; нагальна потреба врахування спеціалізацій та мобільності самої підготовки.

Мета статті: проаналізувати сучасний стан і визначити тенденції професійної підготовки майбутніх фахівців у сфері соціального забезпечення в Україні.

Виклад основного матеріалу. В Україні професійну підготовку соціальних працівників здійснюють у системі неперервної професійної освіти, що передбачає допрофесійну, різнорівневу професійну підготовку у вищому навчальному закладі, післядипломне навчання (підвищення кваліфікації, перекваліфікація, самоосвіта). Така підготовка виявила значні можливості щодо формування компетентних, мобільних фахівців, орієнтованих на навчально-виховний процес; на вивчення спеціальних професійно-орієнтованих навчальних дисциплін, проведення навчальної, виробничої та інших видів практики в закладах і організаціях соціальної сфери, під час науково-дослідницької, самостійної та волонтерської роботи.

Важливими елементами системи професійної підготовки соціальних працівників є вимоги та потреби суспільства і клієнтів, цінності, мета, зміст, технології соціальної роботи; необхідність формування у фахівців професійної компетентності, професійно зумовлених особистісних якостей. Дослідниця В. Поліщук вивчаючи систему і особливості професійної підготовки працівників соціальної сфери в Україні та узагальнюючи основні положення, запропоновані науковцями, зазначає, що її мета полягає «у формуванні професійно компетентного та мобільного фахівця, шляхом створення сприятливих умов для усвідомленого професійного самовизначення, професійно-особистісного формування в системі різнорівневої професійної підготовки і професійного зростання фахівця на всіх

етапах його діяльності» [10, с. 233]. Професійна підготовка таких фахівців у вищому навчальному закладі полягає у створенні оптимального освітньо-виховного простору для професійно-особистісного формування майбутнього фахівці: розвитку в них креативного й оперативного мислення, гнучкості та швидкості в прийнятті рішень, прагнення до самоосвіти та соціальної й професійної мобільності.

Професійна підготовка майбутнього соціального фахівця на етапі її становлення в Україні, на думку Л. Міщик – це багатогранний, складний за змістом і формами діяльності процес, оскільки соціальна робота не може відразу функціонувати як цілісна система [8]. Такий вид підготовки пов'язаний передовсім зі становленням соціальної роботи як нового виду професійної діяльності. На шляху розвитку такого виду підготовки у вищих закладах освіти трапляються труднощі: репродуктивність навчання, недостатня практична орієнтованість, відсутність міждисциплінарних зв'язків; використання досвіду підготовки інших спеціальностей, безсистемне використання зарубіжного досвіду підготовки соціальних працівників.

Актуальним у контексті окресленої проблеми вважаємо позицію Н. Ничкало про необхідність підготовки фахівців, які критично оцінюють результати власної діяльності, виявляють самостійність у прийнятті рішень, прагнуть перенавчатися в разі необхідності [11]. Отже, виникає потреба у створенні спеціальних умов у вищому навчальному закладі щодо професійної підготовки фахівців, які забезпечать результативність розвитку соціальної роботи як професії в умовах соціальних і економічних реформ. Професійну підготовку соціальних працівників І. Зверева визначає як «процес і результат оволодіння цінностями соціальної діяльності, професійно необхідними знаннями, вміннями й навичками, формування професійно важливих особистісних якостей, які є основою готовності до професійної соціальної діяльності» [12, с. 233].

Стратегічним напрямом сучасної професійної підготовки, на думку А. Сембрат, є суб'єктивний розвиток і саморозвиток особистості фахівця, здатного обслуговувати новітні технології, враховувати нормативні вимоги діяльності, здійснювати інноваційні процеси творчості в широкому розумінні. Цю стратегію слід втілювати в принциповій спрямованості змісту й форм навчального процесу вищої школи на пріоритет особистісно-орієнтованих, творчих технологій освіти при формуванні в майбутніх фахівців готовності до діяльності [13].

Суттєвим, є те, що багатопрофільність і багатофункціональність професійної підготовки соціальних працівників потребує орієнтації на підготовку до виконання багатопрофільних завдань та функцій, які виконують різні соціальні служби. Для реалізації й виконання цих функцій соціальному працівнику потрібна ґрунтовна професійна освіта, особистісна готовність щодо дотримання відповідних професійно-етичних норм і принципів. Окрім того, у сучасних умовах відбувається ускладнення змісту діяльності. Це пояснюємо тим, що назва професії залишається незмінною, а кількість функцій, які виконує працівник у межах професійної діяльності, збільшується. Сучасному фахівцеві доводиться виконувати завдання, які раніше в контексті професії були не характерні, оскільки сучасний ринок праці вимагає від фахівця освоєння вмінь і навичок суміжних професій.

Аналіз наукових джерел [4; 14–19; та ін.], результати опитування випускників, які працюють у сфері соціального забезпечення, надав можливість виокремити основні проблеми, що виникають у процесі професійної підготовки майбутніх соціальних працівників у вищому навчальному закладі. Так, одна з актуальних проблем – це професійно-особистісне становлення студента в системі «людина-людина». Розв'язання цієї проблеми залежить від створення умов, спрямованих на розвиток мотивів, цінностей професійного становлення, самосвідомості, особистісних і професійних якостей, які дозволять мобільно реагувати на соціально-економічні зміни, що відбуваються в країні, постійно прагнути до самореалізації в процесі майбутньої діяльності. Наступну проблему визначає відсутність навчальних дисциплін, які б дозволили розширити коло теоретичних знань про професійну мобільність, сприяли б професійному самовдосконаленню в напрямі успішної професійної діяльності. Важливою також є проблема оптимізації практичної та методичної підготовки студентів з врахуванням практико-орієнтованого характеру професійної діяльності соціальних працівників.

З огляду на вищезазначене можна стверджувати, що для підвищення якості професійної підготовки фахівців, зокрема соціальних працівників, важливим кроком в українському освітньому просторі було прийняття Постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1341 про затвердження Національної рамки кваліфікацій, котра є системним і структурованим описом кваліфікаційних рівнів за компетентностями [20].

Прийняття Національної рамки кваліфікацій сприяє визнанню дипломів українських фахівців, зокрема й соціальних працівників, за кордоном, через введення принципів і стандартів європейської освіти. Саме такі засоби, на нашу думку, сприятимуть взаємозв'язку освітніх закладів України і Європи та ринку праці. Так, у Законі України «Про вищу освіту» наголошено, що узгодженню Національної рамки кваліфікацій з рамкою кваліфікацій Європейського простору вищої освіти забезпечить академічну та професійну мобільності, а також навчання протягом життя [1].

Реформування та модернізація Національної системи кваліфікацій України, запровадження Національної рамки кваліфікацій та наближення їх до європейських стандартів, на думку Є. Лебеда, дозволить соціальним працівникам: вільно орієнтуватися на ринку праці, правильно й виважено обирати спеціальність, отримувати об'єктивну інформацію про вимоги роботодавців; мобільно реагувати на зміни на внутрішньому та міжнародному ринку праці; розвивати набуті професійні навички впродовж життя або здобувати нові; отримувати об'єктивне підтвердження власної кваліфікації через незалежні атестаційні служби; стати більш конкурентоспроможними та захищеними на зовнішніх ринках праці (через визнання їх компетенцій і кваліфікацій відповідно до міжнародних вимог) [21].

Отже, запровадження Національної рамки кваліфікації для соціальних працівників уможливить: не лише проходити чергове стажування, а й брати участь у тренерських програмах та отримувати диплом тренера як загальнодержавного, так і міжнародного рівня; працювати за отриманим фахом за кордоном; працювати з ширшим колом клієнтів та в різних напрямках; отримувати гранти на втілення проектів.

Основну мету впровадження Національної рамки кваліфікацій В. Луговий вбачає в забезпеченні якості, доступності, прозорості національних кваліфікацій, розширенні взаємозв'язків і визначенні кваліфікацій на національному та міжнародному рівнях [22].

Внесені зміни до Національної системи кваліфікацій [20] передбачають і зміни до професійної кваліфікації, змісту та технологій навчання майбутніх соціальних працівників. Згідно з Національною рамкою кваліфікації, головною ознакою професійної готовності бакалавра соціальної роботи є здатність вирішувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі власної професійної діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки; вона є комплексною і зумовлено невизначеністю умов. Магістри соціальної роботи здійснюють управління комплексними діями або проектами, вони відповідальні за прийняття рішень у непередбачуваних ситуаціях. З огляду комунікативний складник кваліфікації, вони мають уміти донести до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, пропозиції з вирішення проблеми, спираючись на власні знання та досвід у галузі професійної діяльності.

Інноваційний процес в освіті визначається як сукупність послідовних, цілеспрямованих дій, скерованих на заміну традиційних (тобто застарілих підходів) новими. Інноваційні підходи, що окреслені у світовій та вітчизняній педагогіці, ґрунтуються на концепції вдосконалення організації видів, форм і методів пізнавальної діяльності за рахунок узгодження управлінських впливів, застосування переваг синергетики, системного розуміння процесу підготовки та комплексного вирішення усіх завдань, а також на врахуванні компетентнісної парадигми, націленої на посилення практичної орієнтації освіти.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. На сучасному етапі у системі професійної підготовки фахівців із соціального забезпечення відбуваються суттєві зміни, пов'язані із: Євроінтеграцією освітнього простору; підвищенням вимог до якості підготовки фахівців соціальної сфери; практикоцентризмом у методиці підготовки соціальних працівників; орієнтацією на працевлаштування майбутніх соціальних працівників та їх конкурентоспроможності.

Список використаної літератури

1. Про вищу освіту : Закон України № 1556-VII від 01 липня 2014 року [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/111-zakon-ukrayiny-pro-vyschu-osvitu>
2. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні : Закон України № 3715-VI від 08 вересня 2011 року [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3715-17>.
3. Про національну доктрину розвитку освіти : Указ Президента України № 347/2002 від 17 квітня 2002 року [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/347/2002>.
4. Вайнола Р. Х. Особистісний розвиток майбутнього соціального педагога в процесі професійної підготовки : [монографія] / Р. Х. Вайнола ; за ред. С. О. Сисоевої. – Запоріжжя : Хортицький навчально-реабілітаційний багатопрофільний центр, 2008. – 460 с.
5. Карпенко О. Г. Теорія і практика професійного становлення соціального працівника : навч. посіб. / О. Г. Карпенко. – Київ : Видавничий Дім «Слово», 2014. – 192 с.
6. Логвиненко Т. О. Особливості професійної підготовки соціальних працівників у системі вищої освіти Данії / Т. О. Логвиненко // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2010. – № 1. – С. 59–65.
7. Мельничук І. М. Теорія і методика професійної підготовки майбутніх соціальних працівників засобами інтерактивних технологій у вищих навчальних закладах : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 «Теорія і методика теорія і методика професійної освіти» / І. М. Мельничук. – Тернопіль, 2011. – 41 с.
8. Міщик Л. І. Оптимізація підготовки соціальних педагогів до професійної діяльності [Електронний ресурс] / Л. І. Міщик // Психолого-педагогічні науки. – 2012. – № 4. – Режим доступу: http://www.lnu.edu.ua/Pedagogika/periodic/visnyk/25_2/11_bahriy.pdf.
9. Чубук Р. В. Проблеми професійної підготовки майбутніх соціальних працівників у вищій школі / Р. В. Чубук // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка. – Чернігів, 2014. – Вип. 115. – С. 256–259.
10. Поліщук В. А. Соціальна робота : підручник / В. А. Поліщук, О. П. Бартош-Пічкара, Н. М. Горішна. – Тернопіль : ВАТ «ТВПК «Збруч», 2010. – 330 с.
11. Ничкало Н. Педагогічна майстерність: проблеми, пошуки, перспективи / Н. Ничкало, І. Зязюн, Л. Пуховська, Н. Гузій, Л. Задорожна – Київ ; Глухів : РВВ ГДПУ, 2005. – 234 с.
12. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / за заг. ред. проф. І. Д. Звереві. – Київ, Сімф. : Універсум, 2012. – 536 с.
13. Сембрат А. Л. Аналіз особистісно-орієнтованих технологій в системі підготовки майбутніх учителів / А. Л. Сембрат // Вісник СевНТУ : зб. наук. пр. – Севастополь, 2013. – Вип. 144/2013. – С. 85–92. – Режим доступу: file:///C:/Users/Sergey/Downloads/Vsntup_2013_144_10.pdf.
14. Беляева Л. А. Категорії «соціальна робота» і «соціально-педагогічна» в їх взаємозв'язі / Л. А. Беляева, М. А. Беляева // Понятний апарат педагогіки і образования – Екатеринбург, 1998. – Вип. 3. – 240 с.
15. Боксгорн В. В. Зміст та структура професійної креативності майбутнього соціального педагога / В. В. Боксгорн // Третій український педагогічний конгрес. – Л., 2010. – С. 290–299.
16. Видишко Н. В. Професійна підготовка майбутніх соціальних працівників у коледжах Канади : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Н. В. Видишко. – Вінниця, 2010. – 250 с.
17. Гомонюк О. М. Зарубіжний досвід формування професійно-педагогічної культури майбутнього фахівця соціальної сфери / О. М. Гомонюк // Вісник Запорізького національного університету : зб. наук. пр. Серія Педагогічні науки. – Запоріжжя, 2011. – Вип. № 1(4). – С. 22–28.
18. Доброскок І. І. Теорія і практика організації навчальної діяльності майбутніх соціальних педагогів : монографія / І. І. Доброскок. – Кривий Ріг : Видавничий дім, 2010. – 335 с.
19. Соціально-педагогічна діяльність в умовах трансформації суспільства : теоретичні та прикладні проблеми : кол. моногр. / С. П. Архипова, Т. М. Десятов, І. І. Курлик [та ін.] ; за заг. ред. С. П. Архипової. – Черкаси : Вид. ФОП Гордієнко С. І. 2014. – 234 с.
20. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. – № 1341. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-p#n37>
21. Лебідь Є. Концепція національної системи кваліфікацій в Україні та світі [Електронний ресурс] / Є. Лебідь. – Режим доступу: <http://www.eurorexki.kiev.ua/nashi-novini/kontseptsiya-natsionalnoi-sistemikvalifikatsii-v-ukraini-ta-sviti>.
22. Луговий В. Концептуальні засади розроблення національної рамки кваліфікацій / В. Луговий // Вища школа. – 2010. – № 9. – С. 15–24.

References

1. *On Higher Education* (Legislation of Ukraine № 1556-VII 01.07.2014). Retrieved 01/04/2017, from <http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/111-zakon-ukrayiny-pro-vyschu-osvitu> (in Ukr.).
2. *On the priorities of innovation activity in Ukraine* (the Law of Ukraine № 3715-VI dated September 8, 2011). Retrieved 01/04/2017, from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3715-17>. (in Ukr.).
3. *The national doctrine of education* (President of Ukraine Decree № 347/2002 of 17 April 2002). Retrieved 01/04/2017, from <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/347/2002>. (in Ukr.).

4. Vaynola, R.Kh et al. (2008) In S. O. Sysoeva(Ed.). *The personal development of future social teacher during training*. Zaporozhye: Khortickiy multi Education and Rehabilitation Center (in Ukr.).
5. Karpenko, O.G (2014). *Theory and practice social work professional development: Training. guidances*. Kyiv: Publishing House "Word". (in Ukr.).
6. Logvynenko, T.O. (2010). Peculiarities of training social workers in the higher education system of Denmark. *Social Pedagogy: Theory and Practice, 1*, 59–65. (in Ukr.).
7. Melnychuk, I. (2011). Theory and methods of training future social workers by means of interactive technologies in higher education (PhD dissertation) *Thesis*. Ternopol (in Ukr.).
8. Mischyk, L.I. (2012). Optimization training social workers to the profession. *Psychological and Pedagogical Sciences, 4*. Retrieved 11/04/2017, from http://www.lnu.edu.ua/Pedagogika/periodic/visnyk/25_2/11_bahriy.pdf (in Ukr.).
9. Çubuk, R.V. (2014). Problems training future social workers in high school *Bulletin of the Chernihiv National Pedagogical University named after Taras Shevchenko, 115*, 256–259. (in Ukr.).
10. Polischuk, V.A. (2010). In V.A Polishchuk, O.P. Bartosz-Pichkar, N.M. Gorishna (Ed.). *Social Work*. Ternopil: JSC "TVPK" Zbruch" (in Ukr.).
11. Nychkalo, N. (2005). Pedagogical skills: problems, searches, prospects. In N. Nychkalo, I. Zyazyun, L. Puhovska, N. Guzy, L. Zadorozhna (Ed.). Kyiv Deaf: RIO HDPU (in Ukr.).
12. Encyclopedia of social services professionals (2012). In I.D. Zvereva (Ed.). Kyiv, Simferopol : Universum(in Ukr.).
13. Sembrat, A.L. (2013) Analysis personality-oriented technologies in the training of teachers. *Bulletin Sevastopol NTU: Coll. Science. pr., 144/2013*, 85–92. (in Ukr.).
14. Belyaeva, L.A, Belyaeva, M.A. (1998). Categories of "social work" and "social pedagogical" in their relationship. *Conceptual apparatus of pedagogy and education, 3*, 240. (in Rus.).
15. Bokshorn V. (2010). The content and structure of professional creativity of the future social teacher. *Third Ukrainian Pedagogical Congress, 290–299*. (in Ukr.).
16. Vydysko, N.V.(2010) Professional training of social workers in the Canadian college (PhD dissertation) *Theses*. Vinnica (in Ukr.).
17. Homonyuk, O.M. (2011). Foreign experience of formation of professional pedagogical culture of future specialist social. *Bulletin Homonyuk Zaporizhzhya National University: Coll. Science. pr. Series pedagogy, 1(4)*, 22–28. (in Ukr.).
18. Dobroskok, I. (2010). *Theory and practice organization of training of future social workers*. Krivoy Rog: Publishing House. (in Ukr.).
19. *Social and educational activities in terms of transformation of society: theoretical and applied problems* (2014). In S.P. Arkhipova(Ed). Cherkasy: E.I. Gordienko (in Ukr.).
20. *On approval of the National Qualifications Framework : Decree Cabinet of Ministers of Ukraine* (23 November 2011 r. number 1341). Retrieved 14/04/2017, from <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п#n37>. (in Ukr.).
21. Lebed, E. *The concept of national qualifications system in Ukraine and abroad*. Retrieved 16/04/2017, from <http://www.europexxi.kiev.ua/nashi-novini/kontseptsiya-natsionalnoi-sistemikvalifikatsii-v-ukraïni-ta-sviti>. (in Ukr.).
22. Lugovoi, V. (2010) Conceptual framework development national qualifications framework. *High School, 9*, 15–24. (in Ukr.).

HORDIEIEVA Tetiana,

Lecturer of Social Work and Social Pedagogy Department,
Bohdan Khmelnytsky National University at Cherkasy,
e-mail: tanya.gricenko@mail.ru.

CURRENT SITUATION AND TRENDS OF PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE SPECIALISTS IN THE SPHERE OF SOCIAL SECURITY IN UKRAINE

Abstract. *Introduction. The article analyses the current situation of future specialists professional training in the sphere of social software; highlights the problems of training the specialists of social sphere; the tendencies of the professional training of future specialists in the sphere of social software.*

The purpose is to analyze the current situation and determine the trends of professional training of future specialists in the sphere of social software in Ukraine.

Methods. In the article we used several methods: theoretical – analysis of state industry standards of higher education, training programs, software training future social workers in higher education, psychological and pedagogical literature to explore the scientific bases of the problems; system analysis, comparison and generalization of scientific and theoretical material to justify the current situation of training specialists in the sphere of social software; empirical (interviews with teachers, students, questioning of experts in the sphere of social software) for an analysis of the problem.

Results. Among the problems of professional training of specialists in the field of social software in Ukraine highlighted the following: difficulties in adaptation to conditions of professional activity; low level of competitiveness of future specialists in the labour market; imperfection of the system of future social workers professional training; the difficulty of graduates employment of the specialty "social work" etc. It was noted that currently observed trends, focused on the introduction of competence approach; on targeted social assistance, assistance to person who is in difficult life circumstances; integration into the European educational space, taking into account National qualifications framework; improvement of the standard of a social worker professional training in higher educational institutions; the expansion of the network of higher educational institutions, which train specialists in social work and extension of future specialists professional training; optimization of methodical preparation of students; special attention to practical component such training (introduction of innovative technologies, the implementation of multidisciplinary tasks, and social situations; expanding the content of the theoretical component of the modern theme; playing professional roles and functions in learning in higher education; fostering professional self-improvement towards a successful professional career with the development of personal and professional qualities.

Conclusion. At the present stage in the system of professional training of specialists in social software there are significant changes associated with the Integration of educational space; increase of requirements to quality of preparation of social sphere specialists; practice orientation in methodology of training social workers; a focus on the future employment of social workers and their competitiveness.

Key words: *professional training of social workers; professional and personal development of a social software specialist; trends in training specialists in the sphere of social software; national frame of a social worker qualifications; quality of social workers professional training.*

*Одержано редакцією 19.04.2017
Прийнято до публікації 22.04.2017*